

NAŠA SKUPNOST

IZDAJA ZA SLOVENIJO
LETO IV STEV. 5
BEOGRAD
dne, 9. marca 1958
IZHAJA VSAKO DRUGO NEDELJO
CENA 10 DINARJEV
Letna naročnina 250 din

GLASILO PREDSEDSTVA ZVEZNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE

AKTUALNA TEMA

Javna uprava in kadri

Statistični podatki nam govorijo, da smo imeli 1. oktobra leta 1956 od skupno 70 tisoč javnih upravnih uslužbencev 15,48 odstotka z višjo strokovno izobrazbo, 32 odstotkov s srednjo strokovno izobrazbo in približno 48 odstotkov uslužbencev z nižjo strokovno izobrazbo. Po šestih mesecih, to je 31. marca leta 1957, ko smo imeli približno 1800 uslužbencev več, se je odstotek uslužbencev z nižjo strokovno izobrazbo dvignil na več kakor 53 odstotkov, s srednjo strokovno izobrazbo na približno 34 odstotkov, medtem ko se je odstotek uslužbencev z višjo strokovno izobrazbo znižal na le 12,9 odstotka. Znatno število uslužbencev, posebno v občinah in na okrajih, nadalje, ne opravlja po zakonu predpisanih strokovnih izpitov. Tako je bilo na primer januarja leta 1957 v Bosni in Hercegovini približno 50 odstotkov uslužbencev, ki so bili dolžni opraviti strokovni izpit. Na Hrvaškem ne moreta dve petini uslužbencev v občinskih ljudskih odborih napredovati, ker niso pravočasno opravili strokovnega izpita.

Nesporno je, da so lahko samo osestransko usposobljeni javni uslužbenci nosilci moderne in dobro organizirane javne uprave in eden izmed važnih činiteljev kontrole v sistemu samoupravljanja.

Točno je, da samo strokovne kvalifikacije niso vse in da je tudi naša revolucija in socialistična praksa postavila na odgovorna mesta deset-tisoče ljudi na vseh sektorjih življenja. Točno pa je tudi to, da so mogli ti ljudje uspešno voditi in napredovati samo zato, ker so si stalno prizadevali povečati svoje znanje. To dejstvo samo po sebi vsiljuje potrebo po stalni skrbi za osestransko izobraževanje javnih uslužbencev, za dobro javno upravo.

Zato je tudi nerazumljivo, da se še danes jemljejo v upravo uslužbenci z nezadostnimi strokovnimi kvalifikacijami, in da se ne izvajajo bolj dosledno zakonski ukrepi, ki določajo posledice, ko uslužbenec niti po roku, ki je določen z zakonom, ne izpolni potrebnih pogojev za napredovanje v državni službi.

PRED VOLITVAMI DELAVSKIH SVETOV

Delovni kolektivi so pred volitvami delavskih svetov. Ker so te volitve sočasno s splošnimi volitvami v ljudske skupščine in ker je te dni pred delovnimi kolektivi vrsta drugih gospodarskih in političnih nalog, je nevarnost, da bodo volitve delavskih svetov zanemarjene, da se jih bodo lotili formalistično in brez posebnih političnih priprav in pojasnjevanj. Splošne volitve v ljudske skupščine kakor tudi druge tekoče naloge pa ne bi smele vplivati negativno na volitve delavskih svetov. Nasprotno, če stvari pravilno postavimo, morajo in morejo vse te tekoče naloge in volilna aktivnost sestavljati enotno politično in gospodarsko akcijo.

Ce želimo priprave za volitve delavskih svetov povezati s splošno volilno akcijo, tedaj je potrebno napraviti v okviru delovnih kolektivov gospodarsko analizo dosežanih uspehov, pokazati, kako so se v okviru kolektiva gibal materialna razmerja, število zaposlenih, plačni sklad in kako so se reševali gospodarski problemi. Ob tej priložnosti bi bilo dobro dati kolektivu konkretne podatke tudi o gospodarskem razvoju in uspehih drugih kolektivov. Na podlagi take primerjave in analiz bi lahko vsak delavec dobil sliko o tem: prvič, kako je njegov kolektiv sodeloval ali kaj je prispeval skupnosti na liniji splošnega ekonomskega in gospodarskega razvoja, in drugič, kaj so organi delavskega samoupravljanja njegovega kolektiva dosegli v gospodarskem pogledu, kakšne rezultate so dosegli v minulnem razdobju, kateri problemi so bili rešeni, kaj ostaja odprto in je treba v prihodnje reševati in delati. Taka konkretna analiza stanja in razvoja posameznega kolektiva lahko služi za eno izmed prvih osnov, na katero bi se morale oslanjati priprave za volitve delavskih svetov.

Druga osnova predvolilnih priprav mora biti kritična analiza družbenih razmerij v samem podjetju. Če želimo pri reševanju političnih problemov v nekem kolektivu doseči stvarne rezultate, tedaj tega ni mogoče doseči tako, da govorimo na splošno o socializmu, o socialističnih razmerjih in socialistični demokraciji. Če želimo rešiti določene probleme, tedaj moramo izhajati iz konkretnega položaja, analizirati konkretna razmerja in podati jasne sklepe. V raznih kolektivih je danes vrsta precej kompliciranih in zaostrenih politično gospodarskih problemov ter razmerij, ki jih moramo obravnavati in reševati tudi ob volitvah delavskih svetov.

Za graditev našega gospodarskega sistema, za naš družbeni in gospodarski razvoj v celoti je predvsem značilno, da prenašamo čedalje več in več pravic in dolž-

nosti na organe delavskega samoupravljanja in na komune. Če ti organi v takem hitrem razvoju ne bi imeli pravilne politične orientacije in ustrezne družbene pomoči in kontrole, ne bi bili sposobni pravilno reševati svojih nalog.

Kolikor smo imeli in kolikor še imamo slabosti v delu teh organov, je treba vzroke iskati predvsem v zelo hitrem in intenzivnem procesu vsebinskega izpopolnjevanja delavskega samoupravljanja in komunalne ureditve, v nedograjenosti sistema in tem, da je včasih manjkal organizirani družbeni vpliv na te procese. Ta dinamični razvoj in sorazmerno hitri proces napredovanja terjata maksimalno zavzemanje in

Napisal: Stane KAVČIČ

koordinacijo vseh činiteljev in organizacij, od političnih do gospodarskih, pri reševanju problemov in nalog, ki jih tako hiter razvoj postavlja na dnevni red.

Ce gledamo na stanje v raznih kolektivih s tega vidika, bi lahko rekli, da so v njih še vedno močne težnje, da bi številna vprašanja reševali z enostranskimi upravnimi ukrepi operativnega vodstva, ali da mnogi, čisto tudi pravilni ukrepi niso bili delavcem zadostno pojasnjeni in politično pripravljani in zato kot taki naletijo na odpor, kritiko in povzročajo nezadovoljstvo. Splošna socialistična zavest našega delovnega človeka se je dvignila do te stopnje, da se čuti najmanj prizadet, če ne tudi zapostavljen, ko po golem naključju zve nekje na dvorišču ali nekje na ulici za ukrepe, ki jih je storilo upravno operativno vodstvo. Delavec v podjetju želi vedeti oziroma, da se mu v naprej pove, kaj se namerava delati, kakšni ukrepi se pripravljajo in zakaj. Ta interes delavca je razumljiv in pozitiven, ne smemo ga z enostranskim upravnim postopkom zanemarjati in zavirati, temveč nasprotno, interes neposrednega proizvajalca je treba s pravnimi političnimi delom spodbujati in pospeševati. Tam, kjer tega interesa ne pospešujejo, temveč ga zavirajo, tam ni široke politične aktivnosti kolektiva in političnih organizacij, tam prihaja do samovoljnih postopkov posameznikov, medsebojna politična razmerja niso urejena, ljudje ne želijo odkrito in iskreno nastopiti in povedati, kar mislijo. V takem kolektivu je vedno veliko pripomb k tarifnim pravilnikom in tarifnim postavkam, so resne pripombe tudi k premijskemu sistemu, k raznim materialnim dajatvam, k delitvi in uporabi skladov.

PRED VOLITVAMI DELAVSKIH SVETOV

Skratka v delovnih kolektivih so, a to je popolnoma razumljivo, različni materialni in politični problemi, so zelo živi in aktualni, delavci jih vidijo, čutijo in govorijo o njih, čeprav ne vedno tam, kjer bi bilo potrebno govoriti o njih, to pa kaže, da nista delo in vpliv političnih organizacij vedno taka, kakršna bi morala biti. Ne smemo pozabiti, da je dobro ali slabo razporeženje posameznih delavcev ali vsega delovnega kolektiva najpogosteje najneposrednejše posledica tega, kako so ta notranja materialna in politična razmerja urejena v kolektivu in kakšno mesto je bilo dano samim neposrednim proizvajalcem pri reševanju teh problemov.

Zato bi bilo koristno in potrebno, da se politična akcija v pripravah na volitve delavskih svetov obrne prav k tem notranjim gospodarskim in političnim razmerjem. Na podlagi dosedanjih političnih rezultatov in uspehov, ki jih je mnogo, naj se povzame potreben nauk za prihodnje delo; odkrito in energično pa moramo kritizirati tisto, kar ni dobro in kar ni bilo rešeno, da bi bili novoizvoljeni sveti in upravni odbori takoj v začetku opozorjeni na vse pomanjkljivosti in nepravilnosti. Tako poudarjanje uspehov in kritika pomanjkljivosti in slabosti bi ustvarila v delovnih kolektivih tisto razpoloženje in aktivnost, ki bi novoizvoljenemu delavskemu svetu dalo orientacijo v delu in potrebno oporo, da bo slabosti in napake čim prej odpravil.

Tako široko zastavljenih priprav in take politične akcije v delovnih kolektivih ob volitvah delavskih svetov ne morejo izvesti sami organi delavskega samoupravljanja in upravno operativno vodstvo. Vse to lahko pripravi in uspešno izvede le vzajemna akcija vseh družbenih činiteljev v podjetju, predvsem pa sindikalna organizacija. Od tega, kako sindikalne organizacije gledajo in pojmujejo razmerje med sindikatom in organi delavskega samoupravljanja, je predvsem odvisno, kakšno aktivnost bodo pokazale pri teh volitvah, ali bodo glavni nosilec politične akcije — kar bi morale biti — ali pa bodo imele podrejeno vlogo.

V tem pogledu so še vedno nekatera napačna pojmovanja. Imamo pojave, da se organi delavskega samoupravljanja preveč idealizirajo. Ni dvoma, da so s svojim delom presegli najbolj optimistična pričakovanja, kljub temu pa bi bilo nepravilno misliti, da je vse, kar se dela pod formo delavskega samoupravljanja, že samo po sebi pravilno in koristno. Stvari niso tako preproste. Razen idealiziranja imamo v nekaterih sindikalnih organizacijah tudi napačno mnenje, da so organi delavskega samoupravljanja nekakšna avtonomna delavska demokracija, zaprta v svoje z zakonom določene pristojnosti, v kar se sindikalne organizacije baje nimajo pravice vmešavati. Taka napačna gledanja na razmerje med sindikalnimi organizacijami in delavskimi sveti povzročajo škodo tako delavskemu svetu kakor sindikalnim organizacijam.

Tako napačno mnenje nujno škoduje predvsem sindikalni organizaciji, kajti brž ko začne gledati na delavske svete kot na nekaj posebnega in preneha imeti sebe za sestavni del enotnega družbenega delavskega mehanizma — tedaj si nujno začne zastavljati kakšne posebne naloge in izživljati v nekakšnem sindikalističnem praktizizmu. Kolikor se ukvarja s politič-

nimi problemi, se ukvarja z njimi parolarško ali frazersko; v praktični konkretni akciji se njeno delo v tem primeru omejuje na opravljanje raznih nepomembnih zadev. Drugače tudi ne more biti, kajti kakor hitro se takšna sindikalna organizacija obrne z obrazom od mehanizma delavskega upravljanja proč, jo mora logični razvoj potiskati na slepi tir, ker zanjo izven družbenega mehanizma v kolektivu ali komuni ne morejo obstajati kakšne važnejše naloge.

Taka napačna orientacija sindikalne organizacije mora nujno imeti negativne posledice tudi za delavsko samoupravljanje. V takem primeru so organi delavskega samoupravljanja, prepuščeni sami sebi, preveč enostransko operativno gospodarsko orientirani. Ta orientacija obstaja predvsem zato, ker gospodarska operativa po inerciji stvari stalno nanje pritiska. Zato se tedaj delavski sveti začnajo preveč ukvarjati s stvarmi, a nedopustno malo z ljudmi in vsak dan. Če ni nikogar, ki bi ta razmerja, razpoloženja, težnje in dogajanja analiziral, pravilno orientiral in napravil potrebne sklepe, tedaj mora priti do nezadovoljstva in do spopada. Zato delavskih svetov ni mogoče prepustiti samim sebi. Samo s pomočjo političnih organizacij, predvsem organizacij Zveze komunistov in sindikatov, ob njihovem nepretrganem vpli-

vu, so lahko obrnjeni k družbenim dogajanjem in kolektivu, jih spremljajo, analizirajo in sprejemajo pravilne sklepe.

Zaradi vsega, kar smo rekli, moramo sindikalne organizacije imeti za politično odgovorne za volitve delavskih svetov in jim pomagati pri delu s svojim političnim vplivom. Pravilna politična akcija in orientacija sindikata bi lahko s temi volitvami rešila več zelo važnih problemov. Prvič je to eden izmed najprimernejših načinov, da se resno analizirajo konkretna razmerja v delovnem kolektivu in da se utrdi tisto, kar je dobro, a odpravijo slabosti in napake. Drugič mora taka politična akcija nujno določiti tudi kadrovske sestavo prihodnjih delavskih svetov in usmeriti njihovo prihodnje delo. Samo politične organizacije lahko vnesejo v delavske svete tisti proletarski in demokratični duh, mentaliteto, razpoloženje, ideje, želje in predloge delovnega človeka, ki so — čeprav so lahko včasih tudi nepravilni in enostranski — eden izmed temeljnih regulatorjev družbenih razmerij, najboljšo zdravilo za razne birokratske bolezni. Tretjič bo taka politična akcija posebej koristila sindikalnim organizacijam, vanje bo vnesla živost, dinamiko, politični refleks, bolj polno vsebino dela. To bo sindikalnim organizacijam dvignilo avtoriteto v očeh delavcev in vseh delovnih ljudi. Zato so volitve delavskih svetov razen drugega izpit politične zrelosti, sposobnosti in vplivnosti vsake izmed teh organizacij.

NAŠIM BRALCEM

Uredništvi listov »Komunist« in »Naša skupnost« sta sklenili, da združita svoje izdaje. Ker sta »Komunist« in »Naša skupnost« doslej na nekaterih področjih obravnavala enako problematiko, pogosto tudi na podoben način, sta redakciji prišli do sklepa, da je to nepotrebno in da se bosta z združitvijo teh dveh organov temu izognili. Zato bo »Naša skupnost« v prihodnje izhajala kot petnajstidnevna priloga »Komunist«, pri čemer bo še naprej služila svojemu popolnoma določenemu namenu.

Medtem ko bo »Komunist« kakor doslej obravnaval našo notranje družbeno politični razvoj kakor tudi mednarodne dogodke, bo »Naša skupnost« predvsem obdelovala vprašanja našega družbenega samoupravljanja, in to s stališča praktičnega priročnika. Tudi v prihodnje bo obdelovala vprašanja oblik in metod vodstva v organih samoupravljanja v podjet-

jih, komunah, javnih službah itd. Zatem bo objavljala in pojasnjevala pokazatelje o gospodarskih gibanjih, tolmačila ukrepe in predpise, ki jih uveljavljajo državni in družbeni organi, popularizirala bo izkušnje s področja družbenega samoupravljanja, prinašala bo gradivo o dejstvih in podobno.

Prepričani smo, da bomo s to združitvijo dosegli še boljše obveščanje naših bralcev in da jim bomo nudili še večjo in popolnejšo pomoč pri vsakdanjem političnem delu.

»Naša skupnost« preneha izhajati v svoji sedanji obliki s svojo 6. številko, a že njena sedma številka bo 4. aprila izšla kot priloga »Komunist«. Od tega datuma bo izhajala v vsaki drugi številki lista »Komunist« kot priloga za vprašanja družbenega samoupravljanja.

Uredništvo »Komunist«
in »Naše skupnosti«